

ICOMOS internationella vetenskapliga kommitté för legala, administrativa och finansiella frågor (ICLAFI)

Reserapport från möte i Sydkorea den 17–19 oktober 2018

Den 17 – 19 oktober 2018 deltog jag i det årliga mötet för ICOMOS internationella vetenskapliga kommitté för legala, administrativa och finansiella frågor (ICLAFI). 19 medlemmar deltog, vilket var ett gott resultat med tanke på att de flesta hade långt att resa till mötesplatsen på den intressanta vulkanön Jeju utanför Sydkoreas sydkust. Förutom själva kommittémötet som mest upptas av kommitténs interna affärer och den allmänna utvecklingen inom ICOMOS, hölls som vanligt ett vetenskapligt symposium. Denna gång var detta samarrangerat med ICOMOS nya internationella vetenskapliga kommitté för platser för religion och rit (PRERICO), Från PRERICO deltog elva personer, bl.a. kommitténs vicepresident Henrik Lindblad, som ju är välkänd för oss svenska ICOMOS-medlemmar.

Symposiet var uppdelat i två temadelar, som inte skiljde sig så mycket åt: Cultural and Religious Diversity in the context of Heritage Conservation and Normative Framework , resp How could “the Spirit of the Place” of Cultural Monuments and Sites Be Protected? Would Normative Approach be a useful tool? Att sammanfatta de många ganska disparata presentationerna låter sig inte enkelt göras. Presentatörerna från PRERICO tenderade att koncentrera sig på de religiösa minnesmärkenas kulturhistoriska värden och sammanhang, medan vi från ICLAFI vår vana trogen belyste de olika regelverk som tar sikte på att bevara minnesmärkens fysiska uttryck.

Min egen presentation gick under titeln: Effects of Secularisation on Maintenance of the Ecclesiastical Heritage. The Case of Sweden. Av förhoppningsvis förklarliga skäl koncentrerade jag mig på Svenska kyrkan och gjorde en snabbexposé över dess utveckling från det medeltida kyrkobyggandet (och utsmyckandet) över reformationen, ortodoxin samt ”monolitens” gradvisa uppsprickande med judeinvandring, väckelserörelserna, vidgad tolerans för katolicismen, etablerandet av världsliga kommuner, kommunaliseringen också av skolan 1930 samt 1951 års religionsfrihetslag. Jag beskrev också kortfattat ”relationsändringen” vid sekelskiftet mellan kyrka och stat och vad den betyder för förvaltningen av den kyrkliga egendomsmassan. Jag beskrev sedan reglerna i 4 kap. kulturmiljölagen och skillnaderna mellan reglernas tillämplighet på kyrkobyggnader och kyrkotomter, de kyrkliga inventarierna och begravningsplatserna. En viss diskussion uppstod gällande översättningen till engelska av ordet kyrkotomt, där vi väl kom fram till att mitt förslag ”lot” kanske inte var det mest lyckade, men där motförslaget ”curtilage” inte

heller var på pricken, eftersom det förefaller att utesluta sådana kyrkoanknutna områden som inte ligger direkt intill kyrkan (jämför fallet med sädesmagasinet vid Vreta klostrets kyrka) och dessutom är ganska klart knutet till bostadsbyggnader och hemfridszon. Till slut beskrev jag också den kyrkoantikvariska ersättningen och dess bakgrund.

Efter två presentationspäckade dagar avslutades symposiet med en busstur på ön Jeju där vi bl.a. såg två imponerande anläggningar. Den första "The spirited garden" var en skön trädgårdsanläggning med bonsaiträd och andra planteringar i ett intrikat system med vattenfall och konst. Den andra var ett omfattande museum över vulkanismen och dess yttringar, omgivet av mycket stort område med stelnad lava, i både bearbetade och naturliga former. Även det immateriella kulturarvet blev illustrerat genom ett besök på det museum som ägnats åt den speciella kultur som bärs upp av kvinnliga dykare och deras betydelse för den lokala ekonomin,

Oktober 2018

Thomas Adlercreutz